

ETT BORTKASTAT LIV

SOFIA LILLY JÖNSSON

Ett bortkastat liv

En roman om kärlek

ALBERT BONNIERS FÖRLAG

Till mamma

Föreskrifter, rörande uppsigten öfver prostituerade qvinnor i hufvudstaden, af Öfver-Ståthållare-Embetet meddelade den 2 juni 1875.

Ordningsreglor för inskrifna qvinnor.

Qvinna, som sålunda blifvit inregistrerad, åligger:

- a. att föra ett tyst och stilla lefverne;
- b. att icke genom fönsters öppnande eller eljest från sin bostad anropa förbigående personer eller på annat sätt söka göra sig bemärkt;
- c. att icke vid antändt ljus visa sig i fönstren, hvilka böra vara försedda med luckor, jalusier eller rullgardiner;
- d. att icke under någon tid af året vistas utomhus nattetid efter kl. 11;
- e. att å gator, torg och allmänna platser städse visa sig i anständig klädsel och icke genom utmärkande utstyrsel i sin klädedräkt söka ådraga sig uppmärksamhet;
- f. att å sådana ställen icke stryka fram och tillbaka, ej gå flera i sällskap, icke utan giltig anledning stadna samt icke tilltala personer eller genom utrop och åtbörder söka tillocka sig uppmärksamhet;
- g. att icke uppehålla sig å de allmänna platser af nu omförmälda beskaffenhet, restaurationslokaler, kafféer, vördshus eller andra dylika ställen, hvilka polismyndigheten förbjudit prostituerad qvinna besöka, likasom ock att ej å theatrarna intaga de platser, i afseende å hvilka sådant förbud blifvit af polismyndigheten meddeladt;
- h. att på föreskrifna tider låta vederbörligen besikta sig.

BERGET

VINTER

BIBLIOTEKET

REGLEMENTET

ANNA

GRÖNA LINJEN

EN PASSAGE I STADEN

I KLOSTRET

SOMMAR

PÅ PROMENAD

Om ens pappa dör när man är liten, kanske tolv år, är det en katastrof som kommer att prägla hela livet. Om han dör när man är tjugo har man precis börjat lära känna honom som vuxen, och det är också för tidigt. Det finns pappor som lever ännu när deras barn blir pensionärer. Det kan nästan vara för länge.

Om ens pappa dör när man är trettiosju kan det vara alldeles lagom.

Kanske var det därför som hon mottog beskedet om sin pappas död med en känsla av lättnad: det var i rätt tid. Det fanns en sorg, men inte på det viset att hon önskade honom tillbaka. Han var saknad på det sätt som någonting som alltid funnits där och som försvinner saknas, men hennes pappa var en sådan människa man redan hade sörjt i livet.

Trots att hon för länge sedan hade frigjort sig från honom präglade tankarna efter hans död vardagen i de enklaste situationer. Om hon lade in lakan i tvättmaskinen såg hon sin pappa framför sig när han hade gjort samma sak. Han lirkade liksom in lakanet så att det låg fluffigt i trumman och så gjorde också hon. Eller mindes hon fel? Nu såg hon tvärtom framför sig hur han lagt lakanet och örngottet pryddligt vikta på varandra i tvättrumman. Var det i själva verket så som hon sett honom göra och därför hade spegelvänt bilden så att negativet blivit det riktiga? Så som pappa gjorde, så ska hon inte göra? Om metoden är att spegelvända det som pappan gjorde, hur gjorde då han?

Hon mindes inte längre vilken bild som var den sanna, vad som verkligen hände.

Det första hon gjorde var att avbeställa morgontidningen som kom genom brevinkastet varje morgon och hade hamnat på hallmattan i en stor och alldeles fräsch hög med olästa tidningar medan han låg död på vardagsrumsgolvet. Sedan följde en tid med många telefonsamtal för att avsluta honom som en levande person i världen.

Den indiske kundtjänstmedarbetare som svarade i telefonen när hon ringde för att säga upp prenumerationen på Time Magazine beklagade sorgen mer än någon person som hon kände. *Oh, I'm so sorry to hear that*, sade han med verklig inlevelse, två gånger, medan hon, utsvulten på formell bekräftelse av att hon faktiskt hade sorg, kände tacksamheten mot den unge mannen välla fram inom sig. Hon mottog hans kondoleans med motsvarande eftertryck: THANK YOU.

I Sverige *gnyr* människor. På en anhörigs död, fick hon lära sig, eftersom det var första gången någon som stod henne nära hade gått bort, följde märkliga telefonsamtal till Skatteverket där tanter gjorde ett litet mm-ljud och började låta som om de talade till en hundvalp när ärendet för samtalet framgick. Men de beklagade inte sorgen. På Facebook gjorde vänner och bekanta röda hjärtan. Men de beklagade inte sorgen.

Hon fann att hon inte hade något bra svar på detta icke-språk. Skulle hon svara med hundvalpsljudet och skicka ett hjärta tillbaka? Det ville hon inte. Hjärtat var någonting hon reserverade för sig själv just då, som hade med pappan att göra, ingenting som hon ville ge ut. Skulle hon ta vännernas hjärtan som ett uttryck för att de älskade henne och ville henne väl? Det gjorde de inte. I så fall skulle de vara där och laga mat, städa hennes lägenhet, gå med låneboken som var försenad till biblioteket när hon inte orkade. Men de var inte där. Ingen kom.

Istället låg låneboken på pianot och stirrade på henne. I två veckor låg den där. Sedan en dag gick hon upp till kommunens bibliotek och slängde boken i inkastet som man slänger en påse sopor.

Efter att dödsannonsen hade varit inne i tidningarna hörde en del bekanta från pappans liv av sig till henne, personer hon inte kände. En gammal kollega ringde och snokade. Hade han jobbat någonting mer senare i livet, efter det som hände? Mådde han bra efter det? Visst, svarade hon i en neutral ton. Kollegan sade att hon mindes dem från den tiden. Barnen. De hade varit med honom på jobbet ibland. Jo, sade hon, jag minns det också. Så hur går det för er då, ni jobbar eller? Jodå, det går bara bra, svarade dottern. Jag mår bra.

Syftet med sådana samtal var aldrig omsorg, och hon gav inte kollegan vad hon ville ha, vilket var information, och kollegan skickade heller inga blommor till begravningen.

Vad vet folk? De visste inget. Och hur skulle de kunna veta – hon brydde sig inte om dem. Folk har ingen skam i kroppen. Hon hade sitt tunnelseende och riktningen gick inåt. Hon var ett barn som lärt sig att ta hand om sig själv. Det var hon mycket bra på.

Men varje gång någon enkelt beklagade sorgen gjorde hon en inre notering. Det var värdigt. Tack, svarade hon då. Språket var en ram kring sörjandet. Språket kunde man hålla fast vid. Sedan var det bara arvet kvar. Hon öppnade dörren och klev in.